

справедливості, хто милосердний і співчутливий до інших; хто має чисте серце і чисті думки; хто творить мир і спокій; хто переслідуваний за правду [5].

Список використаних джерел

1. Вебер М. Основные социологические понятия. Москва, 1990. С. 630.
2. Винницький О. М. Церква і духовне буття. *Духовні скарби українського народу в житті молоді* : зб. ст. і матеріалів всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої 5-річчю тернопільського товариства «Вертеп», 24–25 лют. 1994 р. / за ред.: М. Г. Чернописького, П. М. Шимківа, Н. М. Шимківа. Тернопіль : Чумацький шлях, 1994. С. 62–64.
3. Здравомыслов А. Г. Поле социологии в современном мире. Киев : Логос, 2010. 408 с.
4. Тугаринов В. П. О ценностях жизни и культуры. Ленинград : ЛГУ, 1960. С. 12.
5. Християнські ідеали та цінності українського народу. URL: <http://www.br.com.ua/referats/Culture/31265-2.html> (дата звернення: 15.11.2021).

Наталія МИРНА

ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЕКОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У Галузевому стандарті вищої освіти України визначено головні завдання професійної підготовки студентів екологічних спеціальностей в умовах входження її до Європейського та міжнародного простору, вирішення яких базується на компетентнісному підході. Сучасні дослідники визначають компетентнісний підхід як пріоритетну спрямованість на цілі-вектори освіти (навчання, учіння, самовизначення, самоактуалізацію, соціалізацію і розвиток індивідуальності, формування загальних та спеціальних компетентностей майбутнього фахівця) [1, 6].

Зауважимо, що вперше поняття “компетенція” було вжите в США у 60-х роках у контексті діяльнісного навчання і передбачало підготовку фахівців, здатних конкурувати на ринку праці [2, с. 7]. Сьогодні немає однозначного підходу щодо тлумачення понять «компетенція» і «компетентність». Значна кількість науковців визначають компетенцію як готовність спеціаліста застосовувати отримані знання на практиці, інші – як здатність вирішувати проблеми [3]. Так, А. Хуторський визначає компетенцію як сукупність взаємопов’язаних якостей особистості (знань, вмінь, навичок, способів діяльності), що ставляться стосовно певного кола предметів і процесів, необхідних для якісної продуктивної діяльності по відношенню до них [4].

Дослідниця М. Галицька вважає, що компетенція означає «єдність знань, навичок і відносин у процесі професійної діяльності, які зумовлені вимогами посади, конкретною ситуацією і цілями організації, сукупність професійно значущих якостей та прояв творчості у процесі професійної діяльності, коло тих питань, які повинна і реально може розв’язувати людина, що виконує професійну чи соціальну роль, а поняття «компетентність» науковець визначає як таке, що «характеризує і визначає рівень професіоналізму фахівця, котрий володіє знаннями, уміннями та навичками, що дозволяють йому демонструвати професійно грамотну дію мислення, оцінку, думку у конкретній професійній діяльності» [3, с. 8].

Сучасність вимагає також від студентів екологічних спеціальностей готовності та здібності до оволодіння предметними, науковими знаннями у професійному спілкуванні, тобто володіння професійно-комунікативною компетенцією. Професійно-комунікативну компетенцію визначають як інтегрований компонент комунікативного менеджменту, комунікативної і професійної компетенцій, який передбачає володіння мовою і професійним мовленням на рівні вільного ділового спілкування (для фахівців, що мають

високий рівень професійно-комунікативної компетенції) [5]. Професійно-комунікативна компетенція є особливим видом компетенції, яка визначається як готовність та здібність до оволодіння предметними та науковими знаннями у професійному спілкуванні [7, с. 8].

Отже, процес підготовки студентів екологічних спеціальностей до професійної діяльності повинен завершитись формуванням у нього особистісної інтегративної якості – професійно-комунікативної компетенції, основа якої – здатність до здійснення продуктивної комунікативної взаємодії з іншими учасниками комунікації у сфері своєї професійної діяльності, зокрема, в іншомовному середовищі, тому одним з ефективних напрямів професійного та особистісного становлення майбутнього еколога вважаємо розвиток його комунікативних можливостей.

У процесі іншомовної професійної підготовки студентів екологічних спеціальностей України часто використовується текстуально-перекладна методика навчання, яка, як правило, зводиться до рутинного перекладу професійних текстів, що у майбутньому викликає проблеми у спілкуванні.

Сучасний етап розвитку суспільства вимагає від студентів екологічних спеціальностей не тільки розуміння фахових текстів іноземною мовою, а й здатності спілкуватись. Нові вимоги зумовлюють необхідність звертання і до нових комунікативних та інтенсивних методів навчання, його переорієнтацію на навчання спілкуванню іноземною мовою, інакше кажучи, результатом іншомовної підготовки майбутнього еколога на сучасному етапі повинно бути формування іншомовної професійної компетенції, а на її основі в подальшому – іншомовної професійної компетентності.

Тому, кінцевим результатом навчання повинне бути формування комунікативних умінь: говоріння, аудіювання (розуміння на слух), читання і письма, а також вміння використовувати ці навички для вирішення комунікативних завдань професійного характеру. Підвищення якості іншомовної професійної підготовки як складової сучасної вищої екологічної освіти дозволить студентам екологічних спеціальностей розширювати міжнародні контакти з фахівцями інших країн, обмінюватись досвідом роботи, брати участь у спільних екологічних проектах, науково-дослідних програмах.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу в педагогіці. *Педагогіка і психологія: Вісник АПН України*. 2009. № 2. С. 27–33.
2. Білецька Г. А. Педагогічні умови інтеграції фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін у підготовці екологів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Вінниця, 2004. 19 с.
3. Галицька М. М. Формування у студентів вищих навчальних закладів сфери туризму готовності до іншомовного спілкування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 „Теорія та методика професійної освіти”. Київ, 2007. 20 с.
4. Галузевий стандарт вищої освіти МОНУ. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра і спеціаліста з напрямку підготовки «Екологія». К. : МОНУ, 2008. 12 с.
5. Зеер Э. Ф., Павлова А. М., Сыманюк Э. Э. Модернизация профессионального образования : компетентностный подход : учеб. пособ. М. : Наука, 2005. 215 с.
6. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования. *Высшее образование сегодня*. 2003. №5. С. 35–41.
7. Концепція екологічної освіти України. *Директор школи*. 2002. №16 (208). С. 20–29.